METHODOLOGIE VOOR HET BEPALEN VAN GELDBOETES IN HET KADER VAN REMIT

9 december 2021

1. Berekenen van het basisbedrag in functie van de ernst, aard en duur van de overtreding (artikel 18 REMIT)

1.1. Bepalen van de ernst, aard en duur van de overtreding

1.1.1. Ernst van de overtreding

De volgende beoordelingselementen dienen door de CREG in rekening te worden gebracht om de ernst van de overtreding te bepalen. Deze opsomming is niet exhaustief. Er kan desgevallend ook rekening worden gehouden met andere relevante elementen.

- Het feit dat de overtreding daadwerkelijk werd geïmplementeerd of niet.
- De vaststelling dat het gaat om een eenmalige of systematische overtreding, en met name of de betrokkene:
  - meerdere overtredingen heeft gepleegd tijdens de weerhouden inbeukperiode;
  - eenzelfde overtreding meermaals heeft gepleegd tijdens de weerhouden inbeukperiode.
- De (mogelijke) gevolgen van de overtreding op het rechtsleven in het algemeen, waaronder:
  - de (mogelijke) gevolgen voor het vertrouwen dat de op de groothandelsmarkten voor energie vastgestelde prijzen een eerlijke, op concurrentie gebaseerde wisselwerking tussen vraag en aanbod weerspiegelen;
  - de (mogelijke) rechtstreekse of onrechtstreekse schade van de overtreding aan derden (waaronder consumenten en marktspelers);
  - de (mogelijke) rechtstreekse of onrechtstreekse winst die de betrokkene heeft gerealiseerd door de overtreding.

1.1.2. Aard van de overtreding

De volgende beoordelingselementen dienen door de CREG in rekening te worden gebracht om de aard van de overtreding te bepalen. Deze opsomming is niet exhaustief. Er kan desgevallend ook rekening worden gehouden met andere relevante elementen.

- Het belang van de regels die zijn overtreden. Dit belang is onder meer afhankelijk van het doel van de regels en de belangen die zij beogen te beschermen.

- Het feit dat de overtreding werd gepleegd met enig intentioneel element/opzet dan wel uit onachtzaamheid. Zonder hierbij enige volledigheid te beogen, vormen de volgende elementen voor de CREG een indicatie van het opzettelijk karakter van de overtreding:
  - de personen die verantwoordelijk zijn voor de overtreding waren op de hoogte of behoorden op de hoogte te zijn geweest van het feit dat hun gedrag in strijd was met REMIT;
  - eén of meer personen met een bestuurs-, leidinggevende of toezichthoudende functie binnen de onderneming gaf de goedkeuring voor het gedrag waarmee de overtreding werd gepleegd of was op de hoogte van de overtreding;
  - de betrokkene heeft geprobeerd om de overtreding te verbergen.

1.1.3. Duur van de overtreding

1.1.4. Indeling in categorieën

- De overtredingen kunnen in functie van de ernst, aard en duur ervan worden opgedeeld in vijf categorieën.
- De overtreding behoort in principe tot de categorie waarvan de meeste beoordelingselementen van toepassing zijn.
- In afwijking van het vorige streepje, kan de CREG evenwel beslissen om een bepaalde overtreding in een ander categorie in te delen. De beslissing om een overtreding in te delen in een andere categorie dient afdoende te worden gemotiveerd.

Categorie 1	- De overtreding is niet daadwerkelijk geïmplementeerd - Het betreft een eenmalige overtreding - De gevolgen van de overtreding zijn zeer beperkt of onbestaande - De overtreden regels zijn van beperkt belang - Er zijn geen indicaties van opzet - De overtreding is van zeer korte duur

	Categorie 2	- De overtreding is niet daadwerkelijk geïmplementeerd - Het betreft een eenmalige overtreding - De gevolgen van de overtreding zijn beperkt - De overtreden regels zijn van gemiddeld belang - Er zijn geen indicaties van opzet - De overtreding is van korte duur	
	Categorie 3	- De overtreding is daadwerkelijk geïmplementeerd - Het betreft een eenmalige overtreding - De gevolgen van de overtreding zijn groot - De overtreden regels zijn van gemiddeld belang - Er zijn indicaties van opzet - De overtreding is van gemiddelde duur	
	Categorie 4	- De overtreding is daadwerkelijk geïmplementeerd - Het betreft een systematische overtreding - De gevolgen van de overtreding zijn groot - De overtreden regels zijn van groot belang - Er zijn indicaties van opzet	

	- De overtreding is van lange duur
Categorie 5	- De overtreding is daadwerkelijk geïmplementeerd - Het betreft een systematische overtreding - De gevolgen van de overtreding zijn zeer groot - De overtreden regels zijn van groot belang - Er is sprake van opzet - De overtreding is van zeer lange duur

1.2. Berekenen van het basisbedrag van de geldboete in functie van de omzet van de betrokkene op de relevante markt(en)

1.2.1. Bepalen van de relevante markt(en)

- Bepalen van de relevante productmarkt (de goederen of diensten die direct of indirect verband houden met de inbreuk).
- Bepalen van de relevante geografische markt (Europees, nationaal, regionaal,…).

1.2.2. Begroten van de omzet op de relevante markt(en) gedurende het laatste jaar waarin de betrokkene aan de inbreuk heeft deelgenomen

- Op basis van gegevens die zijn opgevraagd bij de betrokkene en/of andere betrouwbare gegevens die de CREG ter beschikking heeft.
- Indien de omzet op de relevante markt(en) niet kan worden bepaald, kan een gelijkaardige berekeningsmethode worden toegepast (door rekening te houden met de omzet op een afgeleide/aangrenzende markt of met een deel van de totale omzet).

1.2.3. Bepalen van een percentage van de omzet van de relevante markt(en) in functie van de ernst, aard en duur van de inbreuk

- Overtreding van categorie 1: 0-5% van de relevante omzet
- Overtreding van categorie 2: 6-10% van de relevante omzet
- Overtreding van categorie 3: 11-15% van de relevante omzet

- Overtreding van categorie 4: 16-20% van de relevante omzet
- Overtreding van categorie 5: 21-25% van de relevante omzet

1.3. Berekenen van het basisbedrag van de geldboete in functie van de winst of de schade

- Het basisbedrag van de geldboete dient in elk geval hoger te zijn dan de winst die de betrokkene heeft gerealiseerd door handel met voorwetenschap of markmanipulatie alsook hoger te zijn dan de schade die de overtreding heeft veroorzaakt aan de consumenten.
- De winst kan direct en indirect zijn en kan onder meer ook bestaan in een vermindering van kosten of verlies.
- Indien de winst of de schade hoger is dan het basisbedrag in punt 1.2, dan dient het boetebedrag te worden verhoogd zodat dit gelijk is aan:
  - Overtreding van categorie 1: 101-120% van de winst of de schade;
  - Overtreding van categorie 2: 121-140% van de winst of de schade;
  - Overtreding van categorie 3: 141-160% van de winst of de schade;
  - Overtreding van categorie 4: 161-180% van de winst of de schade;
  - Overtreding van categorie 5: 181-200% van de winst of de schade.

2. Aanpassen van het basisbedrag in functie van de verzwarende of verzachtende omstandigheden

2.1. Verzwarende omstandigheden

Het basisbedrag kan worden verhoogd tot (maximum) het dubbele van het basisbedrag vastgesteld conform punt 1.2 of punt 1.3 in geval er sprake is van verzwarende omstandigheden. Er is onder sprake van verzwarende omstandigheden wanneer de betrokkene:

- in het verleden reeds een overtreding heeft gepleegd op REMIT of soortgelijke regels;
- heeft geweigerd medewerking te verlenen aan het onderzoek van de CREG of op een andere wijze het onderzoek heeft belemmerd, bijvoorbeeld door een verzoek tot informatie niet, laattijdig, onjuist of onvolledig te beantwoorden zonder afdoende rechtvaardiging hiervoor (tenzij hiervoor reeds een specifieke sanctie werd opgelegd);

- een andere onderneming heeft gedwongen of ertoe heeft aangezet om een overtreding op REMIT te plegen of te faciliteren;
- een andere onderneming heeft gefaciliteerd bij het plegen van een overtreding op REMIT.

2.2. Verzachtende omstandigheden

Het basisbedrag kan worden verlaagd tot (maximum) de helft van het basisbedrag vastgesteld conform punt 1.2 of punt 1.3 in geval er sprake is van verzachtende omstandigheden. Er is onder sprake van verzachtende omstandigheden wanneer de betrokkene:

- op eigen initiatief maatregelen heeft genomen om de overtreding te remediëren, bijvoorbeeld door misleidende informatie of signalen tijdig te corrigeren;
- op eigen initiatief heeft erkend verantwoordelijk te zijn voor de overtreding;
- aan het onderzoek van de CREG medewerking heeft verleend die aanzienlijk verder gaat dan hetgeen wettelijk verplicht is, bijvoorbeeld door op eigen initiatief een overtreding te melden aan de CREG;
- tijdig op eigen initiatief de schade heeft hersteld die het gevolg is van de overtreding;
- tijdig op eigen initiatief maatregelen heeft genomen om een overtreding in de toekomst te vermijden, bijvoorbeeld door het uitvoeren van een interne reorganisatie of het implementeren van maatregelen voor het toezicht op en/of de controle van de naleving van REMIT.

3. Aanpassen van het bedrag in functie van de financiële draagkracht van de betrokkene opdat de sanctie voldoende doeltreffend, afschrikwekkend en evenredig zou zijn (artikel 18 REMIT)

3.1. Bepalen van de financiële draagkracht van de betrokkene

- De financiële draagkracht wordt in principe bepaald op basis van de jaaromzet die de betrokkene in het laatste boekjaar heeft gerealiseerd.
- Indien de jaaromzet niet geschikt zou zijn om de financiële draagkracht van de betrokkene te bepalen, kan rekening worden gehouden met andere financiële gegevens van de betrokkene, zoals de winst of het vermogen van de betrokkene.

3.2. Aanpassen van het bedrag

- Indien de CREG van oordeel is dat het bekomen bedrag te laag is om voldoende afschrikkende werking te hebben voor de betrokkene

omwille van diens financiële draagkracht, dient dit bedrag worden verhoogd opdat de boete afschrikwekkend zou zijn

- Indien de CREG van oordeel is dat het bekomen bedrag te hoog is in verhouding tot de financiële draagkracht van de onderneming, dient dit bedrag worden verlaagd tot opdat de boete evenredig zou zijn
- Een verlaging van de boete omwille van het onvermogen van de betrokkene om deze te betalen zal nooit uitsluitend op basis van een ongunstige of deficitaire financiële positie worden toegekend. Een verlaging kan slechts worden toegekend indien wordt aangetoond aan de hand van objectief bewijs dat het opleggen van een boete onder de in de onderhavige richtsnoeren vastgestelde voorwaarden, de levensvatbaarheid van de betrokken onderneming onherroepelijk in gevaar zou brengen en haar activa volledig van hun waarde zou beroven.

4. Aanpassen van het bedrag aan het wettelijke minimum of maximum		
4.1. Minimumboete (op grond van artikel 31 Elektriciteitswet en artikel 20/2 Gaswet) - Minimum 1.240 euro per kalenderdag	**4.2. Maximumboete**	
	4.2.1. Eerste plafond (op grond van artikel 31 Elektriciteitswet en artikel 20/2 Gaswet) - Maximum 10 procent van de omzet die de betrokken persoon heeft gerealiseerd op de Belgische elektriciteitsmarkt of aardgasmarkt tijdens het laatste afgesloten boekjaar - Dit plafond kan worden verdubbeld tot in het geval van recidive	
	4.2.2. Tweede plafond (op grond van overweging 31 REMIT)	
	De inbreuk heeft de betrokkene winst opgeleverd of hem heeft toegelaten verlies te vermijden	De inbreuk heeft de betrokkene geen winst opgeleverd en evenmin toegelaten verlies te vermijden

	- Maximum een drievoud van de winst	Inbreuk op de verplichting tot openbaarmaking van voorwetenschap of van artikel 15 REMIT - Maximum 2.500.000 EUR of, indien dit hoger is, 2 procent van de totale jaaromzet	Inbreuk op het verbod op handel met voorwetenschap of van het verbod op marktmanipulatie - Maximum 15.000.000 EUR voor rechtspersonen of, indien dit laatste hoger is, 15 procent van de totale jaaromzet